

# ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

## ՄՐԲԱԼՈՒՅՍ ՄՅՈՒՌՈՆԻ ՄՐԲԱՐԱՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Սրբալույս Մյուռնի ամեն մի օրհնություն գալիս է հավաստելու մեր հոգևոր ավանդների ոչ միայն շարունակականությունը, այլև նորոգությունը, հնի միախառնումը նորին:

Մյուռնի պատրաստման և օրհնության քառասնօրյա խորհրդական ընթացքը ասես հոգևոր մի ճանապարհորդություն լինի նյութականից հոգևորը, անցյալից դեպ ապագան, երբ Հայաշխարհի ու Արևելքի ծաղկանց բույսերի քառասնաբույր և քառասներանգ միախառնումը հոգևոր շնորհի հեղմամբ վերածվում է օծության սրբաբար յուղի՝ տևական աղոթասացությամբ և օրհնության ընթացքում համաքրիստոնեական և ազգային եկեղեցական մասունքների հետ կենդանի հաղորդությամբ:

Այն նաև մի ճանապարհորդություն է մեր ազգային-եկեղեցական պատմության դժվարին և նվիրական էջերով:

Ձեռամբ Հայոց Հայրապետի, երբ հին Մյուռնի մակարդն է միախառնվում օրհնվող նոր յուղին, թվում է, թե անցյալի մեր պատմությունն է գալիս՝ միանալու մեր կյանքին: Մյուռնաթափ աղավնիից Մյուռնի կաթսայի մեջ հին Մյուռնի հեղումը կենդանի մի հաղորդություն է դառնում մեր պատմության հետ, որն իր հերթին օծուն է Հայոց Մյուռնով:

Հոգենորոգ այդ պահն իրենում ամփոփում է ժամանակային տարբեր շերտեր՝ առաքելական քարոզությամբ Հայոց աշխարհ բերված օծության յուղը, որը որպես ծածկյալ խորհուրդ երեք դար պահված մնալով Տարոն աշխարհում, ձեռամբ Ս. Գրիգորի այնուհետև ցլանալու էր Արածանիի ջրերում՝ այնտեղ ճառագմամբ սկսելով լուսեղեն անխզելի իր ընթացքը արդեն Հայոց պատմության շրջագծում և դառնալով մասնատված Հայոց աշխարհի ու աշխարհասփյուռ և աշխարհացրիվ հայ ժողովրդի ազգային-հոգևոր միասնականության խորհրդանիշը:

Հատկանշական է, որ ի թիվս այլ բնորոշումների, Ս. Էջմիածինը անվանվել է նաև հոգևոր արեգակ, որն իր ճառագայթները տարածում է Սրբալույս Մյուռնի միջոցով, որի լուսեղեն դրոշմով իրար են գողվում հայ ժողովրդի գավակները:

Մեր պատմության դժվարին ժամանակներում Ս. Մյուռնի օրհնությունը համարվել է հայ կյանքի կենսունակության ու հարատևության խորհրդանիշը, որ չնայած հայրենիքից եկող անմխիթար լուրերին՝ կյանքը շարունակվում և նորոգվում է այնտեղ՝ դառանալով հոգևոր ապավեն ու նեցուկ հեռվում գտնվողների համար:

Սրբալույս Մյուռնի հետ են կապվում և հայ կյանքի տևական ու ամենաբազմամարդ ուխտագնացությունները, որով Ս. Մյուռնը ոչ միայն տարածվում, այլև յոթ տարին մեկ Ս. Էջմիածնում համախմբում և մեկտեղում է Հայաշխարհի և գաղթաշխարհի հայությունը: Ինչպես գրում են նախորդ դարերի հեղինակները, Մյուռնօրհնության օրերին Ս. Էջմիածնում կարելի էր տեսնել հայկական գրեթե բոլոր տարազները և լսել բոլոր բարբառներն ու խոսվածքները:

Այստեղ է, որ հայը հանդիպում էր հային, լսում մեկը մյուսին, ապրում մեկը մյուսով, որով ի մի էր գալիս և ամբողջանում ազգային հոգսերի, հանձնառությունների և ծրագրերի կենդանի խճանկարի մանրակերտը: Ս. Մյուռնի ամեն մի օրհնություն այսպիսով դառնում էր հայության հանձնառության և հավաքական կամքի արտահայտությունը:

Սրբալույս Մյուռնի այս նոր օրհնությունը վերստին եկավ հավաստելու ավանդույթի շարունակականությունը և յոթ տարին մեկ աշխարհասփյուռ հայությանը Ս. Էջմիածնում ի մի հավաքելու գործությունը:

Ս. Մյուռնի այս նոր օրհնությամբ մեկ անգամ ևս հաղորդվեցինք անցյալի մեր ավանդներին, մտովի վերապրեցինք մեր պատմության դարավոր ընթացքը, որին այսօր գումարվում են նոր մարտահրավերները և խնդիրները: Անցնող դարերի ընթացքում Հայոց Հայրապետների մտահոգություններից մեկը եղել է Ս. Մյուռնի շարունակականության պահպանումը, որ չկտրվի անցյալը ներկային կապող ոսկե շղթայի՝ սերունդներից ավանդված օղակը: Կյանքի երբեմնի անհաստատությանը աստիճանաբար սկսեց փոխարինել կյանքի հարափոխությունը՝ առաջնային դարձնելով ազգային-հոգևոր ավանդների պահպանությունը արդի աշխարհում, և որ այնքան դժվարությունների, զոհողությունների և զրկանքների գնով ավանդված Սրբալույս Մյուռնի լույսը այսօր հանկարծ չխամրի մեր ճակատին՝ խամրեցնելով և հայության դրոշմն ու կնիքը մեր հոգիներում:

Նոր օրհնված այս Մյուռնը չորրորդն է Հայաստանի անկախացումից ի վեր: Երջանկահիշատակ Վազգեն Առաջինը 1991 թ. օրհնված Մյուռնը հռչակեց որպես Անկախության Մյուռն: Երջանկահիշատակ Գարեգին Առաջինը 1996 թ. օրհնած Մյուռնը նույն ընթացքով անվանեց վերածնության Մյուռն՝ որպես արտահայտությունը հայ ժողովրդի վերականգնված ազգային անկախության:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին էր վիճակված կատարելու սկսվող երրորդ հազարամյակի և Հայաստանում Քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 17-րդ հարյուրամյակի առաջին Մյուռնօրհնությունը որը տեղի ունեցավ 2001 թ.: Այն իր համահայկական ընդգրկմամբ և միջազգային ու միջեկեղեցական տարողությամբ նմանը չի ունեցել Հայոց Եկեղեցու պատմության մեջ Արածանիում լուսավորչահեղ Մյուռնից հետո՝ դառնալով Մյուռնը 1700-ամյակի:

Մյուռնն իր ունեցած հոգևոր շնորհներից բացի նաև խորհրդանիշն է միասնության, այն միասնության, որի կարիքն այսօր այնքան շատ ունի մեր ժողովուրդը: Ինչպես դարեր շարունակ Ս. Մյուռնը եղել է նաև խորհրդանիշը մեր հայրենիքի հարատևության, այսօր էլ այն թող լինի նաև խորհրդանիշը մեր ժողովրդի միասնության, մեկ Հայրենիքի և մեկ Եկեղեցու պատկանելության, որոնց առջև ստորադասվում են գաղափարական և քաղաքական տարաձայնությունները: Եվ այս Մյուռնը թող դառնա Միասնության Մյուռն, մեր մեծագործ հայրապետներից Սիմեոն Երևանցու բնորոշմամբ պարզնելով ազգիս հայոց սեր և միություն: